

Yttrande: En utvecklad organisation för lokal statlig service – slutredovisning (Ds 2020:29).

Synpunkter ifrån Bräcke kommun

Det är en noga utförd undersökning, och utredaren har tagit en bred ansats för att täcka in olika aspekter från en rad olika håll.

Dock uppstår ett problem när begreppet ”landsbygdEN” används istället för ”landbygdER”. Det är en grundläggande variabel som pekar på ett synsätt som inte är förenligt med en hållbar samhällsutveckling. Promemorian innehåller redan på andra sidan i sammanfattningen ett exempel på detta då den anger att ”rimlig tillgänglighet” kan vara olika i olika delar av landet.

Promemorian kommer fram till att det inte går att ange något ”rimligt avstånd” för hela landet (s. 85). Detta kan dock sättas i kontext till den nya lag som gör gällande att en invånare max ska ha 25 km till närmaste kontantuttagpunkt respektive dagskasseinsättningspunkt¹. Promemorian ger vidare förslag på vart nya servicekontor ska öppnas. Av 28 kontor ska 4 öppnas i den norra delen av Sverige (dvs de översta 2/3-delarna av Sveriges geografiska yta), 3 av dessa är flexikontor som inte ska ha öppet hela tiden. .

Allt ovan speglar en samhällssyn som ur ett ruralt perspektiv är problematiskt. Bilden som målas upp i promemorian är att ”fler behöver mer” istället för ”alla ska med”. Utgångspunkten för utredningen är att en effektiv men lokal statlig närvaro i hela landet är viktig för att hålla ihop samhället och för att upprätthålla statens legitimitet och förtroende. Detta visar sig sedan betyda effektiv användning av de egna myndigheternas budgetanslag. Att statens frånvaro kan ha påverkan på andra organisationers ekonomiska verksamhet hanteras inte i promemorian. Inte heller hur områden och dess invånare påverkas av frånvarande statlig närvaro i promemorian. Det står som sagt en del om att man ”bör väga in rådande budgettramar” men det står inget om alternativkostnaden när medborgaren upplever att staten nästintill övergivit landsbygderna.

---

¹ Högst 0,3 procent av befolkningen i Sverige ska ha längre än 25 km till en plats där de kan ta ut kontanter och att högst 1,22 procent av befolkningen ska ha längre än 25 km till en plats där de kan sätta in en dagskassa på ett bankkonto.

Datum: 2021-02-24

Diarienum: 2020/637 10

Ert ärendenum: Fi 2020/05128

Mot slutet, i kapitel 9 (sid 199), diskuteras även samverkan med kommuner. Här anges att många kommuner bedriver insatser för att bistå medborgarna när det gäller kontakt med och information från statliga myndigheter. Bland annat nämns att 4 av 5 kommunbibliotek hjälper till med digitala lösningar för detta. Det anges att detta är i huvudsak frivillig verksamhet. Vilket är en sanning med modifikation. När staten har dragit tillbaka sin närvaro hamnar många av dessa uppgifter på den offentliga organisationen som är närmast. För Bräcke kommuns del ger den statliga frånan både merjobb och merkostnader, framförallt på individ- och familjeomsorgen samt arbetsmarknadsenheten, men även för våra bibliotek.

Många av våra medborgare som frekvent har samröre med de myndigheter som servicekontoren representerar har försörjningsstöd, vilket innebär att det är vi som kommun som står för resan till närmaste kontor – Östersund i detta fall. Vår personal vittnar även om att hjälpen som ges på servicekontoren inte är tillräcklig, eller behöver kompletteras med lokalkännedom och/ eller språkhjälp vilket gör att vi ändå står för stor del av jobbet

Inspel ifrån Bräcke kommun

Staten har här en möjlighet att börja ta större ansvar och genom strategiska beslut och satsningar ändra på en samhällsstruktur som missgynnar rurala områden och kommuner.

Mot bakgrund av Bräcke kommuns synpunkter ovan så anser vi att förslaget med en mobil lösning kan vara bra. Här kan Jämtlands län utgöra en bra plattform för ett pilotprojekt. Lösningar som fungerar i Sveriges glesaste område, som dessutom ligger i norr, kan fungera på samma sätt som när en byggnad tillgänglighetsanpassas – det blir högre tillgänglighet för alla.

En mobil lösning är sannolikt ändå inte en lösning för de mest utsatta. De har ofta svårt att resa, svårt att klara språk och har svårt att ta stöd när inte förtroende byggts upp under tid. En mobil lösning bör därför kompletteras med att kommunen får ersättning för det arbete som görs idag och som måste göras.

Avslutningsvis har samhället under 2020 förändrats till stor del pga Covid -19. Detta berörs inte mer än att det inte går att dra några slutsatser utifrån statistik för 2020. Att en helt ny sorts normal verklighet kan formas framöver bör tas i beaktande i all form av planering för framtiden. Detta missas helt i promemorian.

Malin Johansson
Kommunsekreterare

Jörgen Persson
Kommunstyrelsens ordförande